

**Kako PRIPOVEDOVANJE
ZGODB osmišlja in
podpira učenje**

Petra Založnik

- Razumevanje **osnovnih pojmov** v povezavi z zgodbami.
- Raziskovanje **možnosti in prikaz**, kako pripovedovanje zgodb osmišlja in podpira učenje.
- Opogumljanje za **nove pristope**, ki so osredotočeni na proces in ljudi.
- **Odpiranje prostora** za vprašanja in ideje.
- **Navdih** in **medsebojno učenje**.

NAMEN

OSNOVNI POJMI

OSNOVNI POJMI

ZGODBA

- Ni vsaka beseda, ki jo rečemo, tudi zgodba. Z besedami razmišljamo; **z zgodbami povezujemo**.
- Zgodba je **povezano zaporedje dogodkov**, izraženo skozi besede (ustno ali pisno), domišljijo, telesno govorico, glasbo ali preko kateregakoli drugega načina komunikacije.
- Običajno imajo **začetek, sredino in konec**.

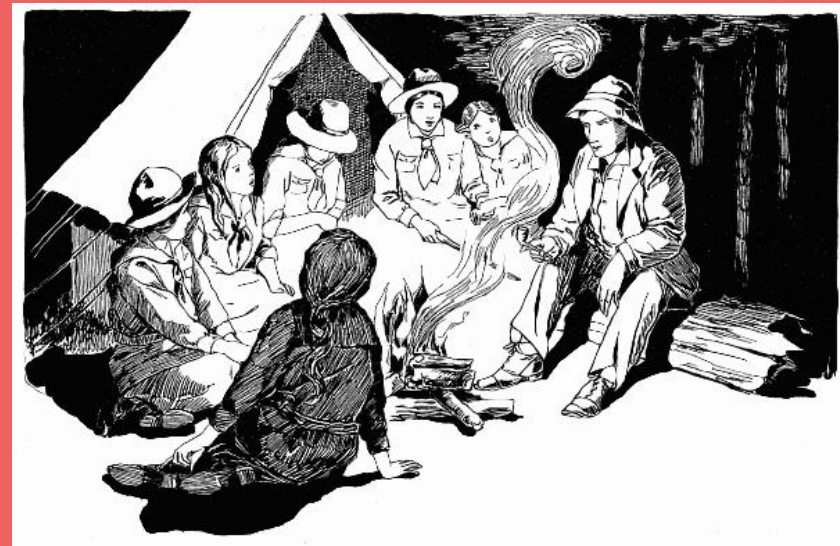

PRIPOVEDOVANJE ZGODB

- Priповedovanje zgodbe je **izmenjava** – ne samo besed in vsebine, ampak tudi čustev in izkušenj.
- Zgodba se vedno rodi med pripovedovalcem in poslušalcem, zato je pripovedovanje zgodb **dvosmeren proces**.
- Ko pripovedujemo zgodbo, ustvarimo svet, v katerega povabimo tudi druge. In s poslušanjem sprejemamo povabilo v izkušanje nam do takrat neznanega sveta.

- Pripovedovanje zgodb in užitek ob njihovem poslušanju sta **neločljiva spremljevalca človeštva**.
- Z zgodbami so naši predniki **ohranjali in prenašali** svojo zgodovino, tradicijo, hrepenenja in tabuje svojih socialnih skupin.
- Pripovedovanje je tako **najstarejša** in **izvirna** oblika učenja.
- Zgodbe so v svojem bistvu tisto, kar nas dela „človeške“.

POGLED NAZAJ

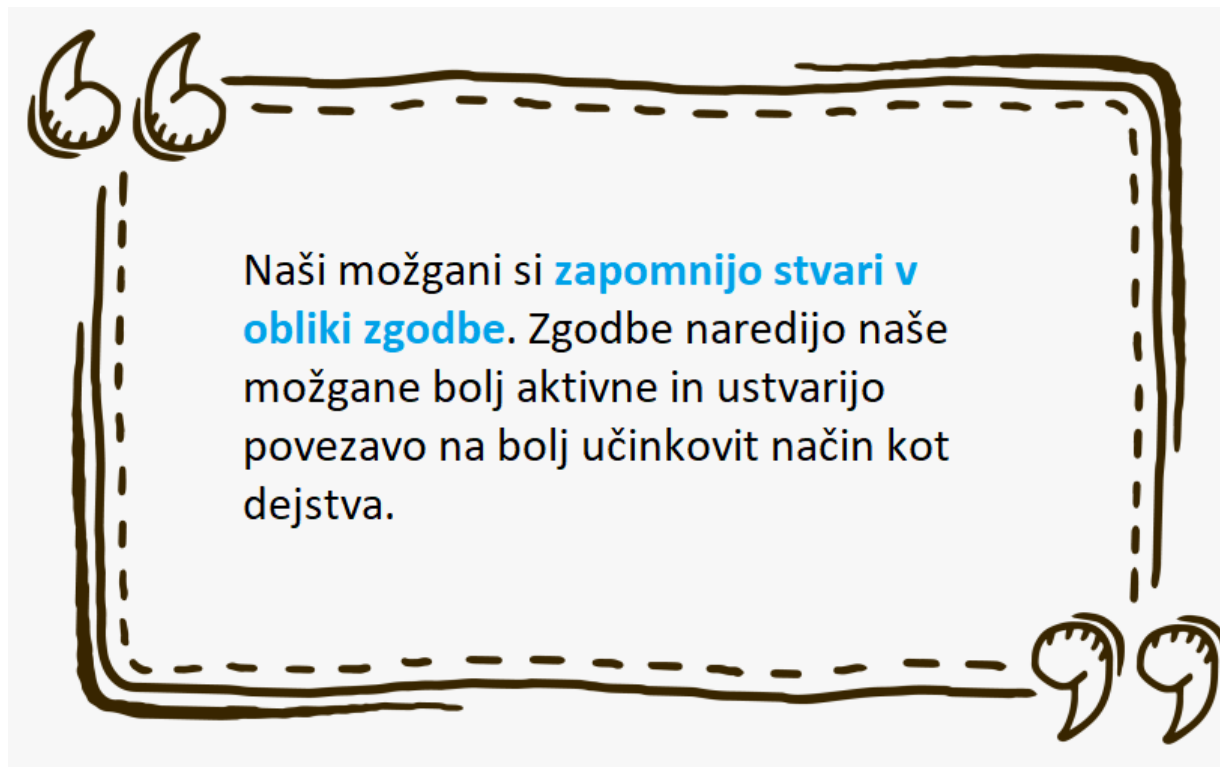

Kdo je bil vaš prvi
pripovedovalec zgodb
in kako ste se ob tem
počutili? (2' + 2')

**OBRNITE se k
SOSEDU in
mu POVEJTE:**

ZAKAJ IMAJO ZGODBE MOČ_1

ZAKAJ IMAJO ZGODBE MOČ_2

Zgodbe so **preprosto in močno orodje**, s katerim **osmišljamo** izkušnje in svet okoli sebe.

Zgodbe so **zdravilo** in omogočajo **spremembe**.

- Spremenila sta se **prostor** in **čas pripovedovanja zgodb**, a kljub temu zgodbe še vedno predstavljajo **način povezovanja in deljenja** življenja drug z drugim.
- Pomebna **veščina posameznikov** kot tudi **organizacij** na področju vodenja, komunikacije, poučevanja, učenja, motivacije, prodaje in navdiha.

DANES
podobno kot
v preteklosti:

STORIES ARE UNIVERSAL

STORIES HELP US UNDERSTAND OUR PLACE IN THE WORLD

STORIES HELP US LEARN HOW TO ACT WISELY

STORIES HELP SHAPE OUR PERSPECTIVE OF THE WORLD

STORIES HELP US UNDERSTAND OTHER PEOPLE AND THEIR PERSPECTIVES

STORIES PASS DOWN KNOWLEDGE AND MORALS

UVODNA ali OSREDNJA AKTIVNOST

UPORABA ZGODB kot UVODNE oz. OSREDNJE AKTIVNOSTI

VRSTA ZGODB

- Ljudske zgodbe
- Pravljice
- Osebne zgodbe = izkušnje (slušateljev ali drugih)
- Izseki iz knjig
- Potopisne zgodbe

DODANA VREDNOST

- Zagrevanje za TEMO
- Preverjanje PREDZNANJA
- Razumevanje teme z RAZLIČNIH ZORNIH KOTOV
- MEDVRSTNIŠKO učenje
- POGLOBITEV znanja
- Krepitev ČUSTVENEGA in CELOSTNEGA učenja (učenje je tudi zadeva srca in duše)

SLIKA MIRU

KREPITEV SOCIALNIH
VEŠČIN: Primer
USTVARJALNOST IN
MOTIVACIJA

SKUPNO oblikovanje ZGODBE

- Skupina določi npr. 2 **samostalnika**, 2 **glagola**, 3 **pridevnike** (lahko so vezani na temo oz. jezik)
- **3 pravila:**
 - Skupina mora sestaviti zgodbo (začetek, vrh in konec).
 - Pri tem morajo **UPORABITI** izbrane besede (kadarkoli želijo).
 - Vsak član skupine pove 1 stavek.
- **Ponavljjanje in utrjevanje snovi**
- **Možnosti uporabe:**
 - Učenje jezikov (besede so v tujem jeziku, ostalo v SLO)
 - Imena rastlin, zgodovinskih oseb, tehnik slikanja, računalniških izrazov
 - itd.

Metoda SLIKA ELASTIKE (zgodbe + risanje)

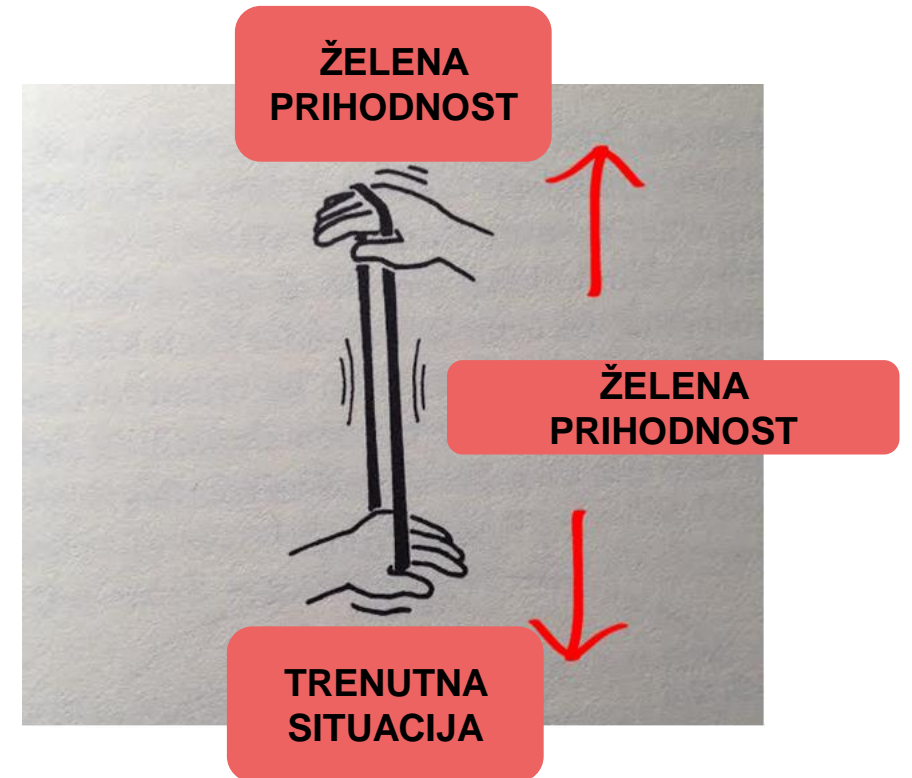
Posameznik ali skupina narišejo 2 sliki:

1. slika: Kakšna je trenutna situacija?

2. slika: Kje si želim biti v prihodnosti?

Ko artikuliramo obe strani, ustvarimo „tenzijo“, ki nas spodbudi **k premikanju in spremembam**: smo tukaj, želimo pa si tja.

Naslednji korak je lahko povabilo ali pa **oblikovanje načrta**.

OBLIKOVANJE GLINE

(vaja fizičnega gledališča)

- Udeleženci stojijo v krogu.
- Vaja poteka v **TIŠINI**.
- Lahko jo **povežete s TEMO** ali pa jo izvedete zgolj kot **SPROSTITVENO DEJAVNOST**.

POTEK:

- Prvi, ki začne, si predstavlja, da ima v rokah kocko/kroglo gline.
- Slednjo oblikujejo v **POLJUBEN predmet**.
- In ga **poda SOSEDU**.
- Ta predmet **najprej UPORABI** (tudi, če ne ve, kaj ta predmet je), ga nato **SPLOŠČI, OBLIKUJE SVOJ PREDMET** in ga **poda NAPREJ**.
- Ko je krog sklenjen, **VSAK POVE, kateri PREDMET je OBLIKOVAL**.

Preproste METODE prispevajo tudi k ...

- Učenju **improvizacije**
- Krepitvi **poslušanja**
- Krepitvi **fokusa**
- Krepitvi **socialnega tkiva skupine**
- Spodbujanju **radovednosti**
- Izboljšanju **spomina** in **kognitivnih sposobnosti**
- **Sprostitvi**

RETORIKA POUČEVANJA

Pomen telesa (fizično gledališče in pripovedovanje)

- **Najprej je TELO**, potem je glas.
- Človek si iz **besed zapomni** samo 7 % sporočila.
- Pomembno je, da se zavedamo, da **sporočilo** ni samo v tem, kaj govorimo, ampak je predvsem v:
 - **telesu,**
 - **energiji,**
 - **intenci,**
 - **pogledu.**

DODANA vrednost

TELO in GLAS

- Zavedanje samega **SEBE, OKOLJA in UČEČIH SE**
- **POSTAVITEV** telesa
- Uporaba **GLASU**

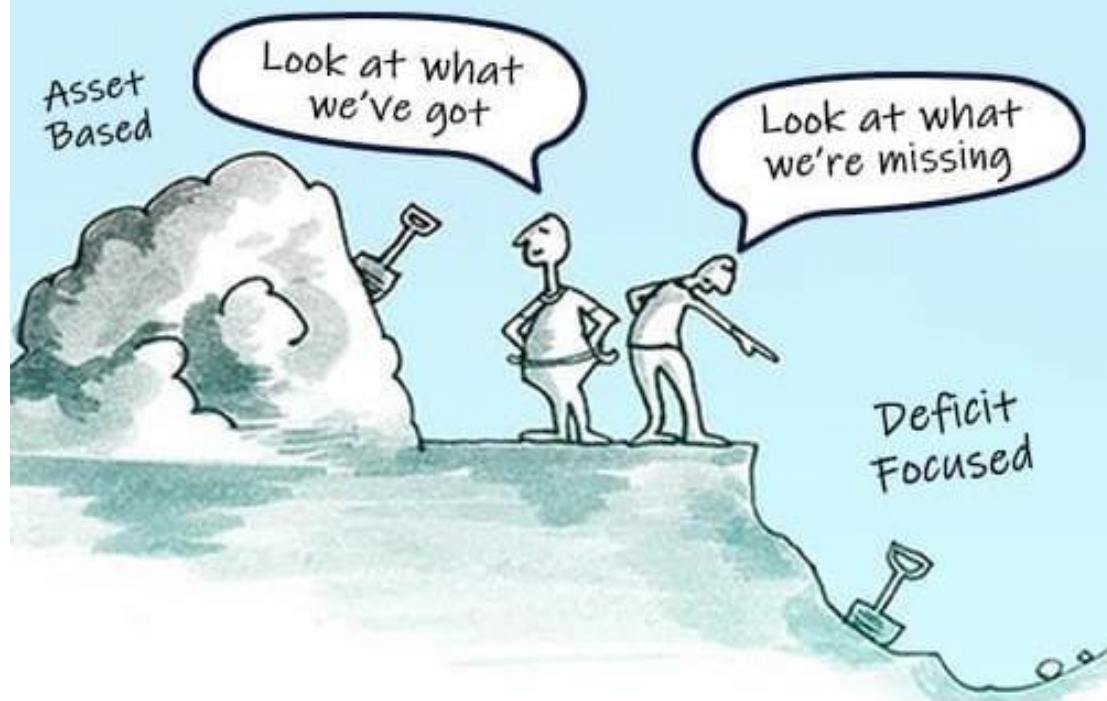
POUČEVANJE in SPOROČANJE

- Oblikovanje **SPOROČILA**
- **AVTENTIČNOST** izražanja

VKLJUČEVANJE življenjskih izkušenj

Are You Asking The Right Questions?

**Metodologija
Appreciative
inquiry
(„Odobravajoče
poizvedovanje“)**

Običajno reševanje težav	Appreciative Inquiry (AI)
Identifikacija problema	Hvaležni smo za to, kar je in v tem cenimo najboljše
Analiza razlogov	Predstavljamo si, kar bi lahko bilo
Analiza možnih rešitev	Pogovarjamo se o tem, kar naj bo Iznajdemo to, kar bo
Osnovna predpostavka: organizacija/skupina/projekt je problem, ki ga rešujemo.	Osnovna predpostavka: organizacija/skupina/projekt je skrivnost, ki jo odkrivam.

OSEBNA IZKUŠNJA METODE

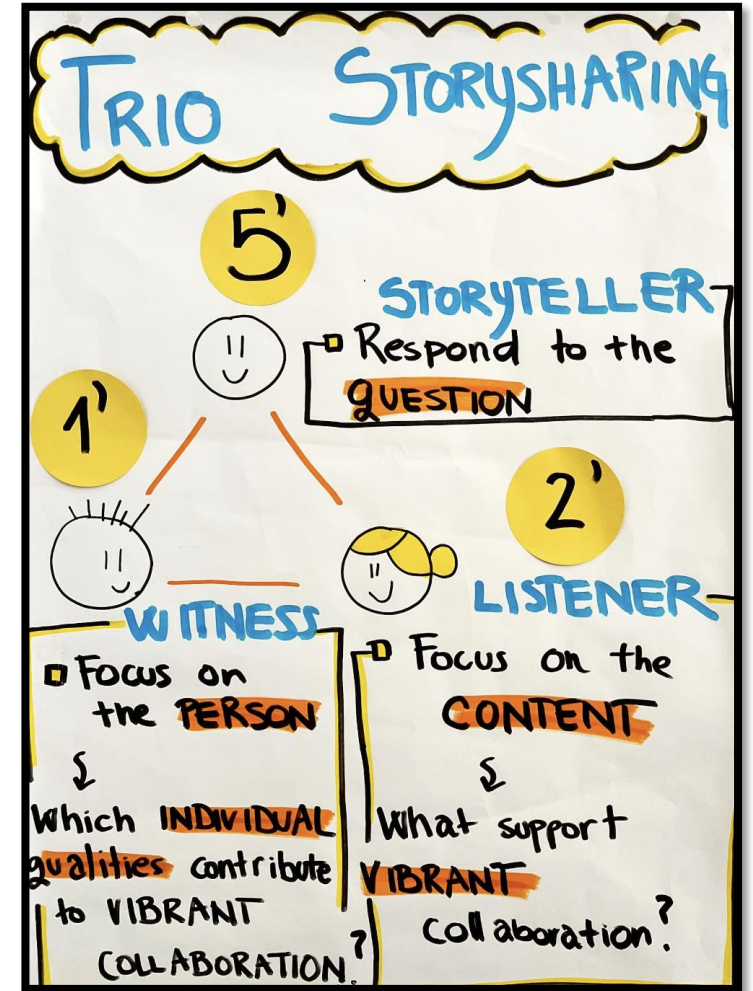
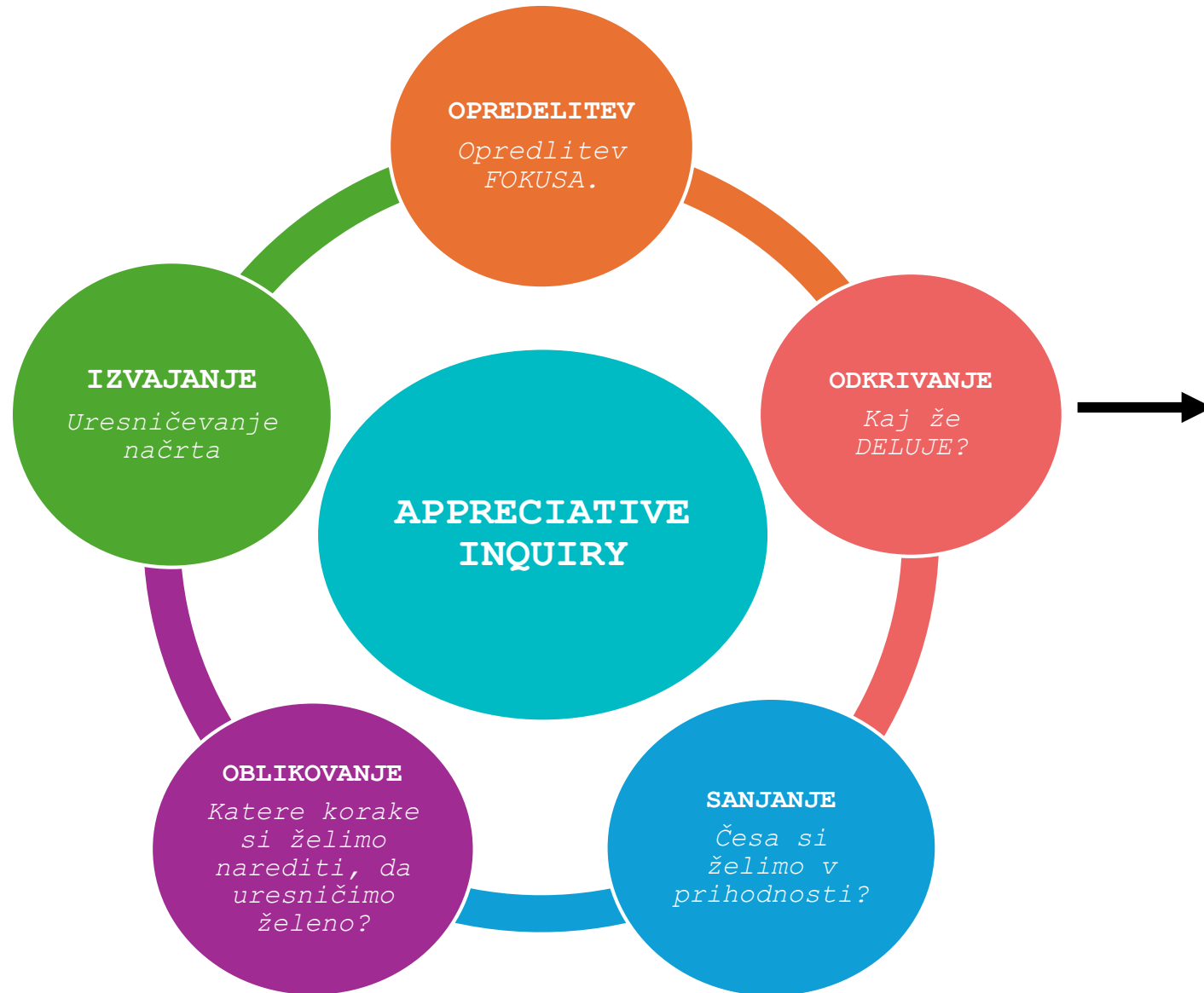
Predpostavka: Univerza za tretje življenjsko obdobje se je odločila, da želi v letu 2024 svojo pozornost nameniti tudi INOVATIVNIM in PARTICIPATIVNIM stilom poučevanja in vodenja.

Preden oblikujejo svoj program strokovnega usposabljanja za mentorje, vodje in predsednike univerz, si najprej želijo SLIŠATI njihove izkušnje o tem, kako so ŽE vključevali/dali glas svojim slušateljem, kolegom in drugim.

OBRNITE se k svojemu SOSEDU in si ...

PODELITE izkušnjo, ko ste v svoji vlogi VKLJUČILI in DALI GLAS drugim na inovativen način. Kaj se je takrat dogajalo in zakaj je ta izkušnja z vami ostala do danes?

KORAKI METODE

Kdaj je metoda uporabna?

- **Refleksija:** prehojene poti, uspehov ter učenje iz napak
- **Opolnomočenje:** v prihodnost vzamemo najboljše od tega, kar deluje
- **Vpeljevanje sprememb:** tako na ravni posameznikov, kot tudi na ravni skupine
- **Preokvirjanje miselnosti** „vse je narobe” in „nič ne moremo narediti”

OBČUTEK skupnosti in
POVEZANOSTI ter
INTEGRACIJA
večgeneracijskih perspektiv

- Preplet **PRIPOVEDOVANJA ZGODB** in **FOKUSIRANEGA POSLUŠANJA**
- Metoda omogoča **ŠTEVILNA SPOZNANJA, UVIDE IN AHA MOMENTE**, ki se skrivajo pod površjem naših zgodb = izkušenj
- Vsak posameznik v skupini spremlja točno določen fokus zgodbe oz. večih zgodb → skupaj kot skupina **ISTO ZGODBO POSLUŠAMO SKOZI RAZLIČNE PERSPEKTIVE**

Metodologija COLLECTIVE STORY HARVEST („Kolektivna žetev zgodb“)

O metodi

COLLECTIVE STORY HARVESTING
MEANING-MAKING is HOW WE make OUR EXPERIENCE into WISDOM
is HOW we HOLD and SHARE OUR EXPERIENCE
is making OUR COLLECTIVE WISDOM MANIFEST

STRATEGIC CHOICES

- WHY? WHAT is the OVERALL PURPOSE?
- WHAT? WHAT STORY/STORIES SERVE the PURPOSE?
- WHO? WHO should TELL the STORY and WHO should LISTEN?
- WHEN? WHEN is the RIGHT MOMENT?

HOW?

WORK with the STORYTELLER beforehand

SHARING STORIES of LIVED EXPERIENCE with a SELECTED GROUP of LISTENERS

LISTENING-NEEDS and WITNESS

USING TARGETED LISTENING to FIND the GOLD

LISTENING with a PURPOSE

COLLECTIVELY MAKING SENSE and REFLECTING BACK

**Narrative Inquiry and Sensemaking =
Narativno poizvedovanje in osmišljanje**

**Zgodbe so podatki
“z dušo”**

**Vključevanje različnih perspektiv posameznikov
za razumevanje zapletenih izzivov.**

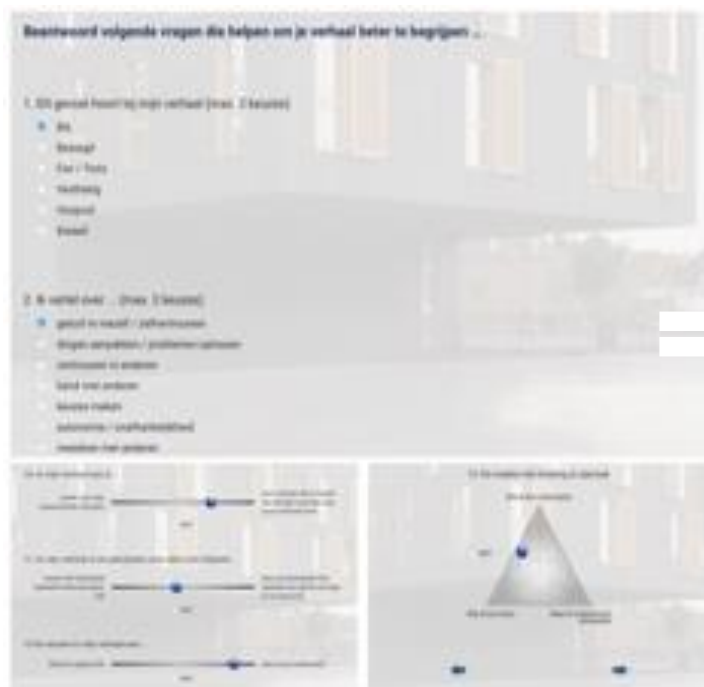

„Če so ljudje intervjuvani,
odgovarjajo na naša
vprašanja;
če pripovedujejo zgodbo,
nam povedo tisto, kar je
pomembno zanje“.

Narrative Inquiry and Sensemaking = Narativno poizvedovanje in osmišljanje

1. Prompting question
(vprašanje, povabilo
za delitev osebne
izkušnje = zgodbe)

2. Signifier questions:
Samointerpretacija,
samoanaliziranje zgodbe

3. Vzorci, trendi, statistični podatki, pa tudi zgodbe, ki se skrivajo za številkami!

4. Osmišljanje rezultatov
→ Uvidi za načrtovanje
naslednjih korakov

Petra Založnik

T: 031 424 330

E: petra.zaloznik@corroots.si

HVALA
za vaš čas in
pozornost.